

Cabo Verde Adaları, Mindelo ve insanları

Atlantik geçişinin ardından Cabo Verde Adaları'nda Mindelo'nun marinasına bağlandık. Şehir, müzik ve resimle dolu sokaklarıyla, gülümseyen insanlarıyla beni çok etkiledi. Bu yazıda internette yapacağınız bir araştırmada bulabileceğiniz bilgilerden farklı olarak bir deniz-tekne insanının gözünden Mindelo izlenimlerimi paylaşmak istiyorum.

Kanarya Adaları'ndan yola çıkışımızın beşinci gününün son ışıklarıyla Cabo Verde Adaları'nın yüksek tepelerini ufukta gördük. Adalara yaklaşım Mindelo şehrinin önündeki demir yerine geldiğimizde ise saat çoktan gece yarısını geçmişti. Şehrin ışıkları içerisinde haritada markalanmış batık vb. çaparizlere dikkat ederek 8 metre derinlikte kum zemine demirledik. Günlerdir süren seyrin yorgunluğuna, gecenin hafif ayaz ve derinliğine rağmen uzun bir süre ırgatın yanında oturup şehrin ışıklarını seyrettim.

Sabah uyandıığımızda gün yükselmiş, hava ısınmıştı. Atlantik'te halen yeterince

güneyde olmadığımız için serin geceler kendini başka sevdireyor insana. O nedenle olsa gerek, güneşin sıcaklığı da çok özleniyor. Birer kahveden sonra demiri aldık ve hemen önünde demirlediğimiz üç-dört yüzer pontondan oluşan Mindelo Marina'ya baştanka bağlandık. Üstünde lacivert bir iş tulumu ile koltuk halatlarımızı alan uzun boylu, ince ama sağlam yapılı bir siyahî (ama en karasından) arkadaş Edward, bembeyaz 32 dişliyle ile sıcak gülümsüyordu.

Seyahatimin benim için keyifli yanlarından biri de olabildiğince çok insan tanımak. Onların hikayelerine girebilmek, bakışlarından,

gülümsemelerinden ruhlarını, gönüllerini, yaşamlarını hissedebilmek, içimde izlerini biriktirmek, taşımak istiyorum.

Caqliari'de Antonyo, Tealuda'da Efsio, Budva'da Antonella, Malta'da Joanne ve Geoffrey, Atina Zea'da Christina ilk anda aklımda kalan güzel gülümseyen insanlar. Seyir ilerledikçe de onlar ile ayrı ayrı fotoğraflar çekip küçük notlar alma gerekliliği oluştu.

Mindelo Marina'da bu ilk karşılaşmada Edward, sonra yanından geçen bir başka arkadaşı ve bir başkası daha, sonra başkaları... Ve bu arkadaşların hepsi siyahîydi... Yola çıktığımda ilk olarak Yunanistan Patmos Adası'nda

ve sonrasında herhalde otuzdan fazla liman, demir yeri veya iskelede durmuş, bağlanmış, oralarda insanlar tanımıştım. Oysa ilk kez bambaşka ırklarla karşı karşıyaydım. Yani sonuçta burası Atlantik ortasında bir Afrika ülkesi gibi. Bu gözlemim artık evden uzaklarda bir yerde, yolda, seyahatte olduğumu gerçekten hissettiğim an oldu. Onlar ile konuşuyor, gülümsüyor, onlara dokunuyordum. Ellerini sıkmak için elimi uzattığımda Edward, sağ elini yumruk haline getirip benim sağ yumruğum ile karşılıklı tokuşturup sonra yumruğunu kalbinin üstüne koydu, ben de aynı hareket ile karşılık verdim... Hissettiğim yumruklarımız ile varlığımızı ve gücümüzü ortaya koyduk, sonra bunu bedenimizin en derininden, kalplerimizden iyi dileklerimiz, güler yüzümüz ile karşılıklı paylaştık... Karayiplerde birçok yerde, tüm yozlaşmaya rağmen zaman zaman bu selam ile karşılaşıyorum.

Halen pontondaydım ama bir farklı, afallamış, etkilenmiş hani flaş çakar, jeton düşer. Gerçekten bu seyahatte olma durumunu farklı biçimde hissetme ruh halini daha sonraları da sık sık yaşadım. Özellikle 'mangrow'larda, mercan resiflerinde ve ada kumları içinde biten hindistan cevizi ağacı sıralarını gördükçe... Cebelitarık'tan çıkıp Atlantik dalgaları ile ilk karşılaştığımda yaşadığım gibi. Kismet pelikanlar, eskimolar, balinalar, kangurular ve aborjinlere...

Marinada koşuşturmaca vardı, hazırlık yapılıyor, pontonlarda onarımlar devam ediyordu. Atlantic Rally for Cruisers (ARC) organizasyonundan bir yat grubu bir hafta sonra marinaya geleceği için alarm durumundaydılar. Zaten ben iki ay önceden rezervasyon yaparken, özellikle bir hafta için yer verip ralli sebebi ile daha uzun süreli bağlama kabul edemeyeceklerini peşin peşin söylemişlerdi.

Mindelo Marina

Marinadan biraz bahsetmek gerekir ise 100-150 kadar teknenin bağlayabileceği küçük bir yer. Çekek imkanı yok, ticari limanın batı tarafında büyük balıkçılara

ve ticari küçük gemilere hizmet veren bir çekek yeri var. Marina içerisinde yüzer şat üzerinde hizmet veren bir kafe, her zaman kalabalık. Kahveler lezzetli, biralar soğuk, patatesler nar gibi kızarmış, porsiyonlar doyurucu. İnternet her gün değişen bir kablosuz bağlantı şifresi ile gayet hızlı ve fiyatlar makul. Marinada yakıt istasyonu mevcut. Marina ön büronun hemen arkasında marinanın anlaşmalı taşeron teknik servisi Bay Kai Brosnan'ın ofisi ve teknik marketi mevcut. Kendisi 60'lı yaşlarında çok cana yakın, enerjik bir Alman. İhtiyacınız olan konuda randevu veriyor ve sezonun yoğunluğu ile makul sapmalar içerisinde işiniz görülüyor. Atlantik'in ortası için çok iyi bir imkân. Marinanın hemen önündeki mendireğin hâkim rüzgârlara korunaklı doğal koyun içerisinde boy boy sanki kaderine terk edilmiş gemicikler ve tekneler var. Bunlar belli ki dünyanın bir yerinden bir yerine giderken arıza yapmış ya da farklı sebepten yol alamaz olmuşlar. Enteresan olan bir sebepten hayat hikâyeleri buraya kadar yetebilmiş yatçıların, tekneleri de aynı anlamsız şekilde zamanı bekliyorlar. Bu hazin tekne/hayat hikâyelerine seyahat rotasında hep rastlar olduk bir zaman sonra.

Marinanın şehre bağlandığı geniş betonarme iskelenin üzerinde ponton giriş kartları ile kapısı açılan üstü sağı solu kapalı, içinde tasnif kutuları ile bir çöp merkezi mevcut. Tam bu iskelenin bitip kara ile birleştiği noktada varlıklarına anlam aradığımız bir insan güruhu ortada, devamlı sağı solu kesme durumundaydılar. Belki sekiz -bilemediniz 12 kişi kadar- kaldığımız sürece pek fazla değişmeyen, zaman içinde tanıdık saydığımız aynı simalardı. İnsanı tedirgin eden o bakışlar, önceki satırlarda tasvir etmeye çalıştığım güler yüzlü naif insanlar ile bir çelişki içerisindeydiler. Bazıları elindeki bir su ya da yakıt bidonunu satmaya, kimi yere serdiği kumaş örtü üzerindeki nerden ne şekilde toplandığı belli olmayan bit pazarı koleksiyonunu pazarlamaya çalışıyordu. İğnesi olmayan ahtapot sırtları, tuvalet pompa contaları, alternatör kömürü,

otopilot pompası, salatalık soyacağı, nihaleler ve kahve çay fincanları ve bir sürü kullanılmış şey...

Mindelo sokaklarında

ARC ve Atlantik geçişi bu adalar için önemli bir olay. Etrafa baktığımda burası turizm ve yatçılık olarak bir Mallorca, İbiza, Sicilya, Malta değil, Akdeniz'in gidiş geliş rotalarının ortasında, Avrupa'nın kaynaklarına ve kalabalıklarına sırtını dayamış bir turizm şansı yok. Büyük tatil köylerini insanlarla dolduracak kadar da ana karalara yakın değil. Bizler gibi tek yön yolcuların bir durağı burası ve bu küçük dünyanın ekonomisi için önemliyiz. Ana karaya olan uzaklıklar bu adalar ve çevresini bir şekilde adeta kalabalıklardan ve medeniyetten bir nebze korumuş. Bunu da garip şekilde insanların yaşam tarzlarından, giyimlerinden,

İyi şans işareti ve balıkçı tekneleri

Renkli sokaklar ve başları üstün de her şeyi taşıyan kadınlar

KISMET GÜZELİM'DEN ■ CAN SÜREKLİ

dinledikleri müzikler ve buna ayırdıkları zamandan, danslarından ve en önemlisi yüzlerindeki gülümsemeden fark edebiliyorum. Cesario Evoria ise olmazsa olmazı dünyanın bu köşesinin. Halkını, topraklarını yaşamış, paylaşmış, dünyasına göre büyük bir sanatçı. Mindelo'da sanatçı adına bir müze var. Sokaklarda gece boyu huzurlu bir canlı müzik sesi dört bir yandan duyuluyor. İnsanlar sokaklarda gruplar halinde dans ediyorlar. Müzik ve dans bu hayatların ayrılmaz bir parçası olmuş. Ve o kadar çok sokaklarda bireysel spor yapan insan gördüm ki! Bu insanlar spor yapma ruhunu hayat ile pekiştirebilmek için okumalı, kültürlü olmalı diye aklımdan

geçirdim. Zaten halk genci yaşlısı, kadını erkeği ile dikkat çekici bir şekilde formda. Güzel olduklarını düşünüyorum. Ne obez biri ne de iki büklüm bir yaşlı dikkatimi çekti. Saçının beyazları, yüzündeki kırışıklıklardan 70 yaş üstü olduğunu tahmin ettiğim insanlar dimdik yürüyorlar. Hatta kadınlar (nedense yine kadınlar) başlarının üzerinde o kadar çok şeyi, o kadar rahat taşıyabiliyorlar ki o dik duruşları ile... Erkeklerse gene Anadolunun köy kahveleri gibi organize gruplar halinde parklarda, köşe başlarında toplanıyorlar. Kendi aralarında mahallenin tatlı dedikoduları ile adına Mangala dedikleri garip (Kökleri orta Asya'ya uzanıyor, Anadolu'da da oynanıyormuş) bir oyun oynuyorlar, sokaklarda, pazarda, her yerde. Bizim memleketin malum 'nah/fiko çekmek' hareketi de burada ta eski Roma geleneklerinde olduğu gibi iyi niyet, şans, bereket sembolü olarak kendini korumuş...

Sahil boyu şehir genelinde rengârenk boyanmış iki katlı binalar dikkati çekiyor. Sokak aralarında sanki zaman 1960'larda durmuş gibi, berberin sandalyeleri, duvarları, barın tezgahı, lokantanın masa ve sandalyeleri, dükkanlar... Alışveriş yaptığımız nalbur ve eczanede eski bankalarda olduğu gibi bir para veznesi/gişesi var, öyle her çalışan paraya elini sürmüyor. Sokaklarda duvarlarda her yerde boya konusu devam ediyor. Boyama ve çok renklilik tüm Atlantik'te karşıma çıkmaya devam ediyor. Kendi içinde bir ahengi var, yadırgamıyorsunuz. Ege'de alışmış, sevmiş olduğumuz beyaz (maalesef güneyle hızla saflığını yitiriyor) buralarda yerini farklı bir güzelliğe bırakıyor. Kordon

boyu diyeceğimiz birkaç kilometrelik alanda bir balık pazarı, bir si 'Museu Du Mar' var. Tadilatta olduğu için gezemedik. Gümrük, liman işletmeleri nedense kimsenin denize girmediği bir plaj şehrin hemen önünde. Şehrin asıl plajı ise batı tarafında birkaç kilometre uzunlukta ve göz alabildiğine geniş. Bembeyaz kumu ve turkuaz renkli denizi ile okyanusa açılıyor.

Santa Antao ve yine gülümseyen insanlar

Mindelo Şehri'nin bulunduğu Sao Vicente Adası'nın batısında 8 deniz mili mesafede Santa Antaovar. Her gün sabah akşam Mindelo'dan feribot kalkıyor. Bu ada görülmesi gereken doğal sürprizlerle dolu bir yer. Tüm adalar gibi Antao da volkanik bir oluşum. Bunun verdiği dik, inişli çıkışlı yamaçların oluşturduğu yüksek tepeler, yarlar ve derin vadileri var. Sahil kesimleri çok kurak ve çorak. Bir yükseklikten sonra ise tepelerinde (dağları demek daha doğru) yağmur ormanları gibi yeşil bir doğanın olduğu, her boş toprak metrekaresinde tarım yapılan bir yer. Çok eski (tahminen birkaç yüzyıllık) tarım setleri gördük, hayat bu topraklarda muz bahçeleri sebze ve şeker kamışı tarımı ile halen devam edebiliyor. Ve yine gülümseyen insanlar...

Bu yolculukta birçok yer gördüm. "Tamam" dedim çoğunda. Cabo Verde'de ise yarım kalan bir şeyler oldu sanki. Atlantik geçişi için yatçı arkadaşlara tavsiyem, benim için ise olmaz ise olmaz. Yakın gelecekte buraya özel bir seyir (bu saatten sonra uçmam) ile daha planlı ve hedefli bir ziyaretim daha olacak.

Sürecek...

Cesaria Evora Müzesi

Deniz Müzesi